

FÖRBANNAD STEN. Den fyra meter höga Björketorpsstenen i mitten av bilden har en förbannelse inristad med runor.

BJÖRKETORPS- STENEN

Det är kanske inte så konstigt att Björketorpsstenen står kvar på sin ursprungliga plats.

Vem vågar flytta en sten där det finns en förbannelse inristad med runor?

De tre resta stenarna i Björketorp är några av de vackraste i Sverige där de står vid den forntida vägen. Stenen med runorna står i mitten och kallas för Björketorpsstenen. Dess under-

liga form och de förbannelser som finns inristade gör den till en av våra mest mystiska runstenar.

En spådom

På baksidan av stenen står det inristat "uþArAbA sþA" med runor. Det tolkas som en rubrik till innehållet på framsidan och betyder på svenska "olycksbådande spådom".

På stens framsida står det "Mäktiga runors hemlighet dolde jag här, kraftfulla runor. Den som bryter detta minnesmärke skall ständigt plågas av arghet. Svekfull död skall träffa honom. Jag spår fördärv."

För vikingarna var "arghet" något

oacceptabelt, det var den passiva partnern i ett homosexuellt förhållande. Att ens anklaga någon för att "vara arg" var straffbart med döden.

Men förbannelsen mot att skada stenarna har fungerat rätt bra – den står faktiskt kvar efter omkring 1 500 år.

Enligt en lokal sägen så ska en medeltida bonde ha försökt förstöra stenen med eld. Men då kom en plöslig vindpust som gjorde att bondens kläder började brinna. De svåra brännskadorna dödade honom och stenen fick stå kvar.

Det här är ett av våra mest mystiska fornminnen och under mer än 200 år

har arkeologer och runexperter debatterat om exakt vad texten betyder och vad syftet med runorna var.

En död hövding

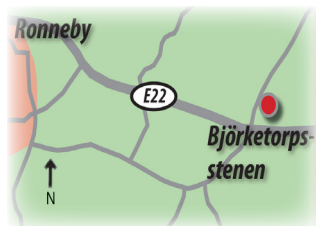
Den mest accepterade teorin är att de resta stenarna är ett minnesmärke över en död lokal kung eller hövding.

Men det finns också forskare som menar att det här var en helig kultplats där man dyrkade Oden.

En spännande teori är att texten är en varning; den som skadar stenen blir förpassad till "trollens värld".

Mikael Jägerbrand

mikael@fornguiden.se

Så hittar du hit

Kör väg E22 österut från Ronneby.
Efter avfart 58 – kör 2 km. Vid skylt
Tving, sväng norrut. Kör 300 meter.
Parkering på höger sida.

Fakta

Ligger: Listerby, Blekinge.
GPS: N 56.203012
E 15.377372

Historik

ca 2 000 f Kr

En grav anläggs mycket nära platsen för runstenen. Den här hällkistan förstördes i början av 1800-talet och det enda som finns kvar i dag är en grop.

ca 200

Domarringarna skapas någon gång under tidsperioden som kallas romersk järnålder, alltså omkring år 0–500 e Kr.

ca 520-700

Björketorpsstenen får sina runor någon gång under åren 520–700.

1651

Den danske fornforskaren Ole Worm är den förste som publicerar en bild av runstenen.

1841

Runexperterna Finn Magnusen gör den första tolkningen av inskriften.

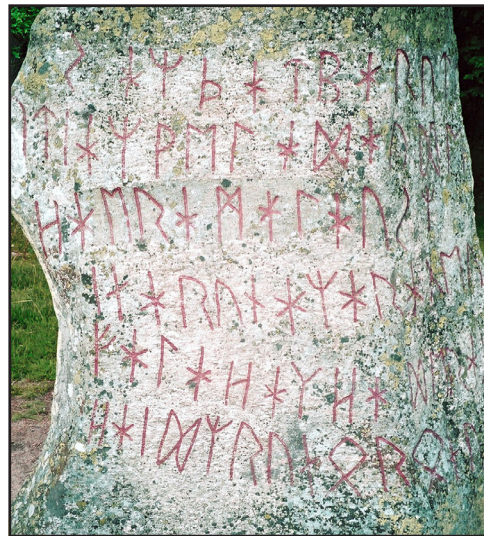
1793

Fornforskaren Nils Henrik Sjöborg skriver i boken "Blekings historia och bekrifning" att lokalborna kallar stenarna "Runahallar" och "Galtastenar".

1914

En utgrävning görs vid runstenen och domarringarna utan att man gör några viktiga fynd.

Det här betyder runorna

BÖRJAR NERE.

Stenens framsida har sex rader med runor som man ska läsa nerifrån och upp. Av någon anledning har man hackat bort några runor i tredje raden uppför, och sedan ristat dit nya.

På stenens baksida

Runorg

ከቶ*ጸ*ፀ* ሄፀ*

Med bokstäver

uparaba sba

Texten på runstenens baksida tolkas av många som en rubrik till runorna på framsidan. Översatt till modern svenska betyder de här runorna **"olycksbringande spådom"**.

På stenens framsida

Runorna

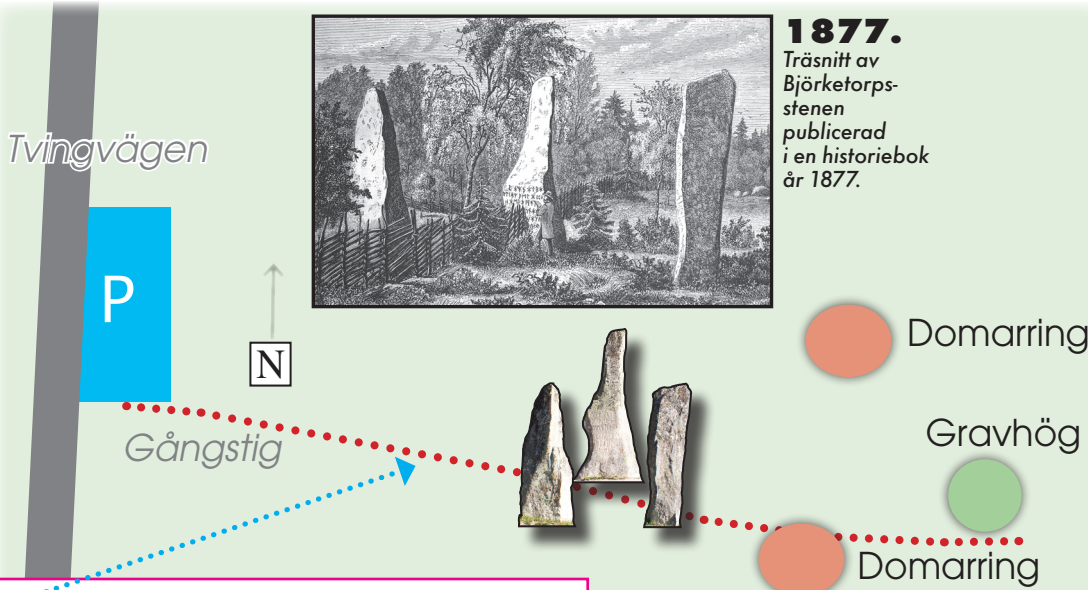
ታችኛው የታሪክ ምዝገባ
በጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ
የጥንታዊ የጥንታዊ የጥንታዊ

Med bokstäver

SAR PAT BARUTR
UTUAR WELADAUDE
HAERAMALAUSR
INARUNAR ARAGEU
FALAHAK HAIDERA G
HAIDR RUNO RONU

På modern svenska betyder runorna:

"Mäktiga runors hemlighet dolde jag här, krafftfulla runor. Den som bryter detta minnesmärke ska ständigt plågas av arghet. Svekfull död ska träffa honom. Jag spår fördärv." Det här är en förbannelse, något som också kallades "galder".

LITEN STENRAD. Förutom den stora runstenen finns det två stycken 3 meter höga resta stenar (till höger i bilden) som tillsammans bildar en triangel. I linje med Björketorpsstenen finns flera mycket små resta stenar som går längs den smala gångstigen. Till vänster syns en av de här mindre stenarna.

DOMARRING. Det finns två domarringar öster om Björketorpsstenen. De är båda 7 meter i diameter och båda består av 7 stenar. Troligen har det funnits fler domarringar på gravfältet.

